

het
ontwerp
instituut

| memo | augustus 2013

Bewust of onwetendheid?

Zomer, de tijd om even weg te zijn, je te nestelen onder een olijfboom en zo min mogelijk te doen. Genieten van de onwetendheid; geen analyse, programma van eisen, vlekkenplan, presentatie, geen 'wereld draait door', iPhone, linkedinges of twittergedoe. ... Of ga je toch kijken, kennismaken met één of meer van de werken van de grote meesters om meer te leren en hun ontwerp te doorgronden? Nu is er tijd. Ik ging inderdaad op zoek naar een ervaring en koos voor de Villa Rotonda van Palladio.

In de zalige, zinderende hitte van Italië verlaat ik de snelweg even voorbij Vicenza. Door een stil en verlaten dorp voert mijn route. Ineens staat Villa Rotonda daar en word ik getroffen door haar grootsheid. De krachtige muren van Palladio's meesterwerk lijken zo uit de heuvels te groeien. Een ontmoeting met perfectie. Snel kan ik de asfaltweg verlaten en geraak ik via een hobbelige landweg * bij de entree. Een simpele toegangspoort verhult vooralsnog de aanblik op het magische bouwwerk. Door de deur gekomen gaat de betovering verder. Vanaf de hoge muren langs de oprijlaan kijken sculpturen stil op mij neer

als ik langzaam de heuvel op schrijd tussen geur en kleur van twee lange rijen rozen. Op de heuveltop ligt de villa. De gelijkmatigheid van de architectuur is zichtbaar maar vooral voelbaar. Wat een doorbraak moet dit zijn geweest vijfhonderd jaar geleden. Het vertraagt me en dwingt me tot blijven kijken, stilstaan en zien. De trappen naar de loggia's volgen de stijgende lijn van

het omringende landschap. Op naar grotere hoogte, via de loggia's naar de ruimte van de centrale koepel. En ik draai me om. Het uitzicht op het landschap vanuit de loggia's is verbijsterend. Wat een grootsheid. Ik ervaar de omgeving heel bewust en denk in stilte aan de woorden van Heidegger : 'door het waarnemen ontstaat een onafhankelijkheid van subject en object, de toeschouwer wordt zich bewust van de omgeving en daardoor van zichzelf'. Indrukwekkend is het effect van de sculpturen die de trappen naar de loggia's en mijn uitzicht ondersteunen. Ze versterken de herkenning van maat en schaal. Concreet en abstract staan tegenover elkaar. Het naar strenge maatstaven ontworpen bouwwerk belichaamt een werkelijke volmaaktheid. Villa Rotonda is een zuiver kunstwerk in tegenstelling tot de grillige en gegroeide natuur van de omgeving. Het ontroert me en ik kan er geen genoeg van krijgen.

Ik realiseer me dat Palladio heel krachtig heeft vastgehouden aan zijn 'ontwerpprincipe'. Wat als hij zich had laten beïnvloeden of van de wijs had laten brengen door zijn opdrachtgevers? Dan was deze volmaaktheid er niet geweest. En ook niet het bijzondere van de versmelting van architectuur en natuur.

Eenmaal terug onder mijn olijfboom, die ik gelukkig heb verlaten, geniet ik van de inspiratie en is de honger naar leren ook voelbaar. Terug naar de onwetendheid kan niet meer na het ontwerp instituut. Want ik kijk, observeer, zie, leef bewuster en weet dat ik nooit uitgeleerd wil zijn. Op naar Giardini di Giusti in Verona waar Goethe zo onder de indruk was van de cypressen.... Tot in september, dan beginnen de nieuwe cursussen weer.

Jolanda Vreeken

*Het thema van het Zomeratelier bestaat in Italië nog..

Zomeratelier 2013 van start

Hier op de foto de deelnemers aan het Zomeratelier 2013 Barbara, Mare, Lieke, Jet, Marlies, Marije, David en Jan (plus Vera en Jolanda van het ontwerp instituut). Afgelopen maandag is de groep van start gegaan. Mooi weer en een inspirerende omgeving van de beeldentuin Land en Beeld te Asperen, waar alles zich afspeelt. Elke ochtend verse taart, Mediterraanse keuken voor de gezamenlijke lunch, luie nazit op het einde van de dag. Dat zijn de kaders waarbinnen hard wordt gewerkt en onder de bezielde leiding van enkele mystery guests aan

het thema 'de landweg' wordt onderzocht. Wat betekent dit nog in de moderne wereld? Welk resultaat er verwacht mag worden is nog niet duidelijk, daarvoor kunt u zelf naar de presentatie komen aanstaande zondagnamiddag, 15u00, in KunstFort Asperen. U bent van harte uitgenodigd en dient enkele hier ' info@ontwerpinstituut.nl ' een e-mail te sturen met uw aanvraag voor gratis toegangskaartje. Het is ook weer een eerste gelegenheid om elkaar en de collegae te zien, in afwachting van het Kantinegesprek dat pas later van start gaat.

Ontmoeting

Naast verdieping van jezelf en je vak stimuleert | het ontwerp instituut | ook ontmoeting onder vakgenoten. Het Zomeratelier en het Kantinegesprek zijn daar mooie en succesvolle voorbeelden van. Het zijn beide goed bezochte en gewaardeerde initiatieven. Het samen te kunnen beschouwen en met elkaar kunnen spreken over die aspecten van het ontwerpen en ontwikkelingen in het vakgebied is essentieel. Aangename ontmoetingen waarin we napraten over het vak of de presentaties, of over iets dat ons raakt. Heerlijk is het om eens wakker geschud te worden en een andere visie te horen. Die belangeloos georganiseerde ontmoetingen leveren nog meer op. Want erna raadpleeg je namelijk toch even iets gemakkelijker die ene collega. Zo deed ik dat ook. En ineens werk ik samen met iemand wiens boek ik jaren geleden vol bewondering kocht. En dat wist het instituut natuurlijk..... van ontmoeting naar samenwerking.

Topos Landscape Award 2013 voor Peter Latz

De Duitse landschapsarchitect Peter Latz heeft de Topos Landscape Award 2013 gekregen, genoemd naar het gerenommeerde Duitse tijdschrift Topos dat analytisch en beschouwend schrijft over tuin- en landschapsarchitectuur, met daarin heel veel aandacht voor Europese uitingen daarvan. Voor het eerst heeft Topos iemand geëerd voor zijn totale levenswerk. De prijs zal op 10 september uitgereikt worden tijdens de Topos-conferentie 'Strategic Urbanism'. Deze conferentie vindt plaats in München.

Latz heeft internationaal een grote invloed gehad op landschapsarchitecten. Zijn Landschapspark in Duisburg Noord heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld en heeft overal als een voorbeeld en een model gediend voor het herinrichten van oude industriegebieden Het project maakte in 1991 deel uit van de 'Internationale Bauausstellung (IBA) Emscher Park'.

Latz & Partners verkenden de betekenis van de nog aanwezige industriële infrastructuur voor de stad Duisburg, de bevolking en de industriecultuur in het Ruhrgebied als identiteitsvormende factor. Zoals bijvoorbeeld de betekenis van de torenachtige industriegebouwen voor de skyline van de stad Duisburg en hun rol als point de vue vanuit de stad. Andere structuren ontleenden hun waarde uit hun abstracte esthetische kwaliteiten, die echter tot op dat ogenblik nog geen betekenis hadden bij de bevolking of de tijdsgeest. Bodemstructuren zoals oude, in een punt samenlopende spoorwegdammen vormden een Relieffharfe, oude spoortracés met hun talloze vertakkingen, geherinterpreteerd als parkdelen en promenades, vormden een nieuwe groenstructuur. Zelfs de zware, bunkerachtige betonmuren en -structuren konden bij nader inzien een plek

in het nieuwe park krijgen als grootschalige abstracte beeldhouwwerken of klimmuren. Door zijn behoedzame aanpak wist Latz de identiteit van het voormalige industrieterrein te behouden en er door herinterpretatie als publiek park nieuw leven in te blazen. Een ontdekkingstocht naar de schoonheid van het lelijke, naar het nut van het schijnbaar nutteloze, naar de recreatiekwaliteiten van een zwaar vervuild industrieterrein. Zij laten ook de stapsgewijze abstractie en transformatie zien van een industriële structuur in een landschapspark.

Op vrijdag 4 oktober aanstaande gaan de afgestudeerden van de opleiding 'Methodiek Buitenruimte' van |het ontwerp instituut| op dagexcursie naar dit gebied.

Colofon:

|memo| is een maandelijkse uitgave onder redactie van |het ontwerp instituut|. De volgende editie verschijnt in de maand september 2013. Voor contact e-mail Jolanda Vreeken op info@ontwerpinstituut.nl.

Wij gaan er van uit dat u belangstelling heeft voor deze inhoud, mocht dat niet meer het geval zijn kunt u zich met een eenvoudig bericht afmelden.
